

обмеження часу, а іноді й обмежених ресурсів, у темну пору доби, критичних ситуаціях, поінформованості й зацікавленості в майбутній професійній діяльності [5, с. 7].

Тренажери доцільно застосовувати не тільки на ранніх етапах стрільби, але й для подальшого вдосконалення навичок стрільби в різних ситуаціях [6, с. 89]. Зокрема, виходячи з власного досвіду, обов'язковим для навчання стрільбі має бути інтерактивний тир із мультимедійним екраном, поєднаний з тренажером транспортного засобу, що рухається.

Підводячи підсумок відзначимо, що оптимізація процесу навчання поліцейських припускає впровадження як адаптованих до реальної ситуації симуляційних стрілецьких вправ, так і індивідуальний підхід до навчання кожного слухача. Останній має бути забезпечений не лише завдяки педагогічній майстерності науково-педагогічного працівника. А ще й нормативно регламентований. Зокрема, нормативно врегулювати обмеження кількості слухачів на одного інструктора (викладача) з вогневої підготовки, а також з урахуванням навантаження поділ слухачів на підгрупи. Крім цього, програми навчання поліцейських з вогневої підготовки доцільно щороку удосконалювати і оновлювати, особливо, з урахуванням інновацій в технічних засобах і методиці викладання тактико-спеціальної підготовки.

1. Про Національну поліцію: Закон України № 580-VIII від 02 липня 2015 року. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст. 379. З наступними змінами та доповненнями.

2. С. Є. Бутов, С. М. Решко, О. І. Ємчук. Теоретичні та практичні аспекти тактичної підготовки працівників поліції до застосування заходів фізичного впливу та вогнепальної зброї в екстремальних ситуаціях під час виконання службових обов'язків. *Юридична психологія та педагогіка*. 2013. № 2. С. 102-114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urpp_2013_2_12 (дата звернення 21.12.2020).

3. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та Норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб: наказ МВС України від 26.04.2019 р. № 334. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MVS267> (дата звернення 22.02.2021).

4. Д. Г. Казначєєв, О. М. Лопасєва Особливості формування психологічної стійкості і готовності працівників поліції у процесі навчання з вогневої підготовки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. №4. С. 82-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2018_4_16 (дата звернення 03.02.2021).

5. Методичні рекомендації щодо використання Інтерактивного мультимедійного лазерного тиру «Рубін-У» під час проведення сценарно-орієнтованих занять з дисциплін «Тактико-спеціальна підготовка» та «Вогнева підготовка»: / Покайчук В., Поливанюк В., Фурса В., Зубець О. Дніпро : ДДУВС 2021. 92 с.

6. В. І. Семенюк, О. Ю. Лавров, М. В. Гришин, М. М. Руденко, А. М. Кравчук. Комплексний підхід до навчання вогневої підготовки з використанням інноваційних технологій. *Системи озброєння і військова техніка*. 2015. № 1. С. 186-190. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/soivt_2015_1_41 (дата звернення 12.02.2020).

Ростислав Молчанов,
доцент кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ ОСОБИ ПРАВОПОРУШНИКА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

З моменту свого створення, Національна поліція України, в процесі реалізації завдань щодо забезпечення правопорядку, щоденно стикається з рудиментарними прогалинами в адміністративному законодавстві.

Так, реальною проблемою сьогодення (яка, втім, існує у правоохоронців моменту створення національних правоохоронних органів) є відсутність в правовому арсеналі поліцейських дієвих заходів з встановлення особи правопорушника, в рамках здійснення провадження по справах про адміністративне правопорушення. Хоча саме цей захід є необхідною умовою для здійснення провадження та, відповідно, складання протоколу про адміністрати-

вне правопорушення.

Сучасним законодавством не передбачена вимога до громадян (за виключенням деяких випадків, наприклад введення надзвичайного стану тощо) щодо постійної наявності «при собі» документів, що посвідчують особу. Інші ж заходи з встановлення особи, наприклад дактилоскопіювання – прерогатива кримінального законодавства (за виключенням заходів з дактилоскопіювання осіб, які піддані адміністративному арешту).

Законодавцем передбачається, що правопорушник повинен самостійно назвати поліцейським свої установчі дані, тобто достовірні відомості про себе. Але на практиці на цей «крок» готовий далеко не всякий правопорушник, особливо якщо він, наприклад, був раніше неодноразово засуджений за вчинення кримінальних правопорушень, не змінив спосіб життя та погляди і, відповідно, вороже налаштований до представників правоохоронних органів.

При цьому поліцейські не мають права здійснювати будь-який вплив на особу для отримання зазначеної інформації.

За таких умов, документування факту здійснення особою адміністративного правопорушення та забезпечення провадження по справі, вбачається неможливим.

Також, слід зазначити, що незважаючи на проведене реформування правоохоронних органів, створення Національної поліції України та, відповідно, зміну нормативних документів, регламентуючих, в тому числі, діяльність підрозділів превентивної діяльності, в «поліцейському законодавстві» залишився ряд недоліків та прогалин.

Так, при виявленні поліцейським адміністративного делікту він повинен його задокументувати, склавши на особу правопорушника протокол про адміністративне правопорушення, що прямо передбачено ч. 1 ст. 254 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП): «про вчинення адміністративного правопорушення складається протокол уповноваженими на те посадовою особою або представником громадської організації чи органу громадської самодіяльності» [2], в якому вказується прізвище, ім'я, по батькові особи, яка вчинила правопорушення (ч. 1 ст. 256 КУпАП).

В свою чергу Інструкцією з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 № 1376 передбачені правила заповнення даного документу, зокрема: «у графі «назва документа, серія, №, ким і коли виданий» – документ, що посвідчує особу (серія, номер паспорта, дата видачі і назва органу, що його видав, або серія, номер іншого документа, що посвідчує особу, яка вчинила правопорушення (службове чи пенсійне посвідчення, студентський квиток тощо), дата видачі і найменування органу (установи, підприємства, організації), що його видав(ла)» [3].

Між тим, як було зазначено вище, чинним законодавством не передбачено жодної норми яка б зобов'язувала особу повідомляти відомості щодо себе чи мати при собі відповідне посвідчення наприклад – паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, тимчасове посвідчення громадянина України, дипломатичний паспорт, службовий паспорт. За таких обставин працівники поліції стають заручниками ситуації – адже правопорушник із особистих суб'єктивних міркувань, а також для того що б не бути притягненим до адміністративної відповідальності невірно називає відомості щодо себе або взагалі їх замовчує [5].

За загальним правилом протокол про адміністративне правопорушення повинен бути складений на місці вчинення проступку, якщо ж складання неможливе поліцейські уповноважені затримати особу в рамках забезпечення провадження в справі про адміністративне правопорушення (відповідно до норм ст. 261 КУпАП, та вимог п. 1 Розділу III Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 № 1376) на строк, що не може перевищувати трьох годин (ч. 1 ст. 263 КУпАП).

Таким чином виникає правова колізія коли, з одного боку, єдиним «засобом» для встановлення особи правопорушника залишається його короткострокове затримання, з другого боку цей захід в реаліях сьогодення, є не дієвим і межує з безпідставним обмеженням прав людини, оскільки можливості поліцейського, який застосував адміністративне затримання, як захід забезпечення провадження, залишаються такими ж обмеженими.

Після спливу строку затримання поліцейській повинен відпустити особу, при цьому адміністративний проступок залишиться без належного документування, що суперечить фундаментальним засадам юридичної відповідальності – принципу невідворотності, зміст

якого полягає в тому, що за вчинення правопорушення особа повинна понести юридичну відповідальність.

Така ситуація зводить нанівець зусилля поліцейських і негативно відображається не тільки на ефективності роботи поліції, а і на основному індикаторі визначення останньої – рівні довіри населення до органів поліції, оскільки громадськість не здатна розуміти те, що особа яка винна у вчиненні правопорушення залишається безкарною [5].

Враховуючи недосконалість сучасного адміністративного законодавства щодо встановлення особи правопорушника, треба наголосити на необхідності її оперативного врегулювання, наприклад шляхом впровадження і правого визначення самої процедури та мобільних автоматизованих систем встановлення особи (планшет поліцейського з пристроєм для зчитування відбитків), ґрунтованих, наприклад, на дактотеках Державної міграційної служби.

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996, № 30. Ст. 141.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. № 51. Ст. 1122.

3. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 № 1376. Офіційний вісник України. 2015. № 99. ст. 3405.

4. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. ст. 379.

5. Чишко К.О. Встановлення персональних даних особи порушника: прогалини адміністративного законодавства, що призводять до зниження ефективності роботи органів поліції. Збірник тез доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна європейська поліцейська та можливості її використання в діяльності Національної поліції України» (м. Харків, 11 квітня 2019 р.), ст. 248-249.

Віта Мороз,
доцент кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ТА ОСІБ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ І РІШЕНЬ ІНШИХ ОРГАНІВ

Україна виділяється на фоні Східної Європи, як глобальними політичними перетвореннями, які призводять до змін влади в країні, так і регіональними акціями, які впливають на соціально - політичну та економічну ситуацію в країні.

Проаналізуємо основні суб'єкти (органи), які уповноважені здійснювати відповідні функції у сфері примусового виконання рішень суду, зокрема в частині визначення переліку осіб, що мають право реалізації виконавчого провадження за рішенням суду.

Зосередимо увагу на переліку тих органів, які уповноважені застосовувати свої повноваження щодо винесення рішень в порядку притягнення до відповідальності суб'єктів, які порушують законодавство щодо примусового виконання судових рішень. Окрім того, спробуємо розкрити і охарактеризувати зміст правовідносин, що виникають у сфері притягнення виконавчими органами суб'єктів до відповідальності за ухилення від виконання судових рішень.

Зміст вищезазначених правовідносин визначають як сукупність суб'єктивних прав і обов'язків учасників процесу виконання судових рішень уповноваженими на те особами, які реалізуються в рамках адміністративно-правового регулювання примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), що визначено рядом нормативно-правових документів у рамках судової реформи.

Різні нормативно-правові документи в сфері регулювання відносин щодо примусово-